

Endelig
sommer!

Om å komme hjem

Etter en periode som prest i nord kom jeg tilbake til Vestlandet i mai. Å komme til Bergensområdet og til Skjold menighet var som å komme hjem.

TEKST: Av Harald P. Fylling
Ny sokneprest i Skjold

Jeg er blitt godt mottatt, har møtt mange flotte mennesker og føler meg allerede hjemme. Jeg gleder meg til å bli bedre kjent med menigheten og alle som bor her!

Det underlige med kirken er at – uansett hvor vi bor – så er den som et hjem for oss. Om vi flytter til et nytt sted, så er alltid Guds familie også der. Derfor var det ikke vanskelig å komme som ny prest til Skjold. Ordningene rundt gudstjenester, begravelser og vielser er stort sett de samme. Og staben her utgjør et team som jobber godt sammen. Om jeg kommer til noe nytt og man gjør ting litt forskjellig her, så er det likevel på en måte kjent mark. Kirka har en lang tradisjon for måten å møte mennesker på og måten å komme sammen på – overalt. Derfor ser jeg lyst på framtida i Skjold – her vil jeg komme til å trives!

Barna som blir døpt, får også et hjem i Guds kirke på jord. De blir del av en verdensvid familie. De har en plass de får høre til resten av livet – og vel så det. Derfor inviterer vi barn og unge til samlinger i kirka – for at de skal føle seg hjemme her og lære mer om Gud. Men kirka er

ikke bare et hus, den er først og fremst et fellesskap av alle som hører til i Guds store familie. – Og fellesskap med Ham som kaller seg både Skaper og Far.

Som prest møter jeg mange mennesker som gir uttrykk for at de setter pris på kirka – der er de døpt og konfirmert, der gifta de seg og der vil de ende sitt liv. I viktige livsfaser opplever mange at det er trygt å høre til i kirka.

Før Mesteren ble tatt opp til himmelen, lofte Han sine venner å gjøre i stand en plass med mange rom – på den andre siden av død og grav. Dette er Guds plan; å skape et hjem for hele sin store, verdensvide familie. Det gir håp! Vi er ikke skapt for bare å ha en kort periode her på jorden og så er alt slutt. Noen fikk mange år, andre få. Men så skulle det altså være slutt? Kirka har til alle tider holdt fast på at det kommer noe mer. Det tror jeg på. Og det vil jeg forkynne her i Skjold. Alle er velkommen hjem! ●

BRØKELAND • BØNES • SKJOLD • SLETTESAVEN • STORETVEIT • SØRØDE
Menighetsbladsamarbeidet

Tegn

Utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og fem andre menigheter i Bergen. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff:

Leveres menighetskontoret eller sendes staben, se side 17.

Lokalredaksjon:

Kontakt staben, se side 17.

Annonser side 5-16 (fellesider):

Tove Elin Nygaard, to-eli-n@online.no

Sentralredaksjon:

Redaktør Magne Fonn Hafskor
922 94 877 - eyecu@online.no
Kun henvendelser ang. «fellesstoff» side 5-16. All annen kontakt: Se lokalredaksjon.

Grafisk produksjon:

Dragefjellet Media AS
55 23 25 47 - post@dragefjellet.no

Trykk: Molvik Grafisk

Deadline neste nummer:
Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer:
Tirsdag 11. september

Hold av helgen 26. – 28. oktober
og bli med på korseminar med
Per Oddvar Hildre i Skjold kirke.

Følg med på www.skjoldmenighet.no
for nærmere informasjon

Lunsjtreff i sommer

Velkommen til uformelle sommer-
samlinger i peisestuen, Skjold kirke.

Merk klokkeslett:
Alle dager kl 11.30

- Torsdag 28. juni
- Torsdag 12. juli
- Torsdag 9. august

Ta med matpakke! Vi til-
byr drikke, fellesskap og
hyggelige overraskelser.

Har du spørsmål?
Kontakt diakon
Kjerstin-Marie
Vereide på telefon
55 59 71 15

Eventuelt kan du
bruke denne
e-postadressen:
kv587@kirken.no ●

PS:
Oppstart av
Formiddagstreffet
til høsten er torsdag 13.
september kl. 12.00.

Plast-uka

**Jeg har tatt innover meg at vi må gjøre noe med
plasten vi omgir oss med. Når 15 tonn plast går i
havet hvert minutt er det alt for mye!**

TEKST: Margrete Stordal,
kateket i Skjold menighet

Jeg synes det er viktig at konfirmantene får et bevisst forhold til at de kan gjøre noe med oppdraget Gud har gitt oss; å ta vare på planeten.

Derfor oppfordret jeg dem til å samle plasten de brukte en, to eller tre dager for å se hvor mye plast de bruker. Flere ble med på

▼ Plasten kateket Margrete
samlet i åtte dager.

● Søppelplukking i nærområdet. ►

◀ Tre av konfirmantene har
samlet plast i en uke.

prosjektet. Noen samlet plasten hjemme, og andre var så tøffe at de hadde med seg plasten over alt!

En av konfirmantene hadde plasten sin med seg på skolen. Det står det respekt av! Flere hadde sydd fruktposer

på barneskolen som de bruker ennå. Konfirmantene var også med på å plukke søppel i nærområdet. Det ble 15 sekker med søppel bare i gangavstand til kirken. Det mest spektakulære var kanskje et dolokk. Tenk at noen bare kan kaste det fra seg rett i naturen!

Jeg kunne ikke være dårligere, og samlet plasten jeg brukte i 8 dager. Jeg hadde den med meg overalt, og fikk mange gode samtaler på butikken, på jobb og med andre jeg møtte. Jeg så ut som en vandrende søppelbøtte til slutt. Men det var verdt det for å få fokus på plastproblemet, for først da kan vi gjøre noe med det. ●

VI LEVERER I HELE BERGEN!

**TOPPE
BLOMSTER**
www.toppeblomster.no

Kilden Senter 55 13 71 56 Oasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Åsane Senter 55 18 36 25

Sofus

FRISØRSALONG

Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1 – 5236 Rådal

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

VI ØNSKER Å SKAPE ET GODT UNGDOMSMILJØ I KIRKEN

VI VIL - AT UNGDOM SKAL
FÅ BLI KJENT MED JESUS,
UTFORSKE BIBELEN OG
OPPLEVE EN LIVSNÆR
KRISTEN TRO

VI VIL - AT UNGDOM
KAN VÆRE SEG SELV
OG BLI KJENT MED
ANDRE UNGDOMMER
VED Å BLI MED PÅ LEK
OG MORSOMME AKTIVITETER

VIL DU SE ET UNGDOMSARBEID SPIRE FRAM I SKJOLD KIRKE?

Vi ansetter en ungdomsarbeider i 20% stilling
fra august 2018. Dette koster 11 000 kroner i
måneden. Dersom 55 personer betaler 200
kroner i måneden er dette dekket.

Vil du være med og støtte dette viktige arbeidet?

SE MER INFORMASJON
OG MELD DEG TIL
GIVERTJENESTE PÅ
WWW.SKJOLDMENIGHET.NO

BLI MED PÅ
GIVERTJENESTE

En sterk og modig kvinne

Kattas Figurteater Ensemble satte i fjor opp forestillingen «Katharinas stemmer», som tar for seg store spørsmål rundt liv og valg for Katharina von Bora – nonnen som ble gift med Martin Luther.

TEKST: Lise McKinnon

Det var Tunsberg bispedømmeråd som, sammen med Kirkerådet, tok initiativ til at vi fikk en nyskrevet forestilling til refomasjonsjubileet. Over tredve menigheter og festivaler booket inn produksjonen.

Den ble også satt opp utenfor Norges grenser, med egne forestillinger på Den internasjonale barne- og ungdomsteaterfestivalen i Subotica (Serbia), i St. Görans kirke (Stockholm) – og på dukketeaterfestivalen Festival of Wonders i den danske Silkeborg kirke, der jeg så den.

Stykket handler om Katharina von Bora – en av 12 nonner som rømte fra Marienthron Kloster i 1523. Forestillingen ga meg et levende inntrykk av sjelekvalene hun hadde før hun flyktet fra klosteret, og inspirerte meg til å lære mer om denne spesielle kvinnen. Katharina er i stykket fremstilt av skuespilleren og buktaleren Cecilie Schilling, mens Luther og Leo er buktalerdukker.

PORTRETT: Mens Katharina ventet på å finne en passende mann å gifte seg med, bodde hun i huset til Lucas Cranach den eldre – som har malt det berømte portrettet av henne.

Vi møter henne idet hun, full av tvil, sniker seg inn i kirkerommet for å ha en stille samtale med Gud. Det hun får der, er tvert imot en heftig diskusjon med Martin Luther og Pave Leo X. Det ender med at Luthers argumenter vinner, og Katharina bestemmer seg for å rømme.

Troen på botsøvelser

Om Katharinas liv før hun snek seg ut av klosteret Marienthron påskenen 1523, finnes det få opplysninger. Hun ble sannsynligvis født i januar 1499 i Lippendorf. Faren var en lavedelsmann som het Hans von Bora. Moren døde mens Katharina ennå var barn, og da faren giftet seg på ny, var det ikke lenger penger til å betale for undervisning i den klosterskolen hun begynte i seks år gammel. I 1509 ble hun derfor sendt til cistercienserklosteret Marienthron i Nimbschen for å forberede seg på en fremtid som nonne. Å bli nonne var, som kjent, en nokså vanlig skjebne for unge piker av god familie som ikke hadde noen medgift som kunne friste en passende frier.

I en tid med avlatshandel og troen på at forbønn kunne hjelpe de døde gjennom skjærsilden, var dessuten tanken på de mange bønnene fremsagt i et kloster til stor trøst. Følgende viser hvor sterk troen på botsøvelser var: Mens Luther ennå var munk, ble han sammen med en klosterbror sendt på oppdrag til Roma vinteren 1510/1511. Da foretok han seg en rekke botsøvelser. Han sa han var svært lei seg fordi hans far og mor fremdeles levde – *«for jeg skulle gjerne ha frelst dem fra skjærsilden»*.

Fra nonneløfte til ekteskapsløfte

I 1515 avla Katharina sitt nonneløfte. To år senere kom tesene i Worms, som vi nylig har feiret, og innen fem år fra det hadde nonner begynte å forlate klostre uten at det fikk farlige konsekvenser for

dem. Det hadde nemlig vært streng straff for å flykte fra et kloster. Av de tolv som flyktet fra Marienthron, kunne tre dra tilbake til sine familier. De øvrige ni ble det Martin Luther og hans medhjelperes ansvar å hjelpe da de kom til Wittenberg.

Til de fleste fant de fort passende ektefeller blant de mange prester og tidligere munkar som nå hadde fått frihet til å gifte seg. Luther selv skal ha hatt et godt øye til en av Katharinas venninner, men vegret seg for å inngå ekteskap (selv om han oppmuntret alle andre til å gjøre det) fordi han var lyst i bann av både keiseren og paven, og følgelig kunne vente å bli drept når som helst.

Katharina og en ung mann ved navn Baumgartner, som var på besøk i Wittenberg, «fant hverandre», men da han dro hjem til Nürnberg for å fortelle det til sin familie, hørte de aldri noe mer fra ham – Katharina var jo slett ikke noe «godt» gifte. Snart var alle gift, med unntak av Katharina.

Luther fant en annen ekteskapskandidat, men Katharina nektet å ha ham. Hun ville velge selv, og de eneste hun kunne tenke seg, sa hun, var herr Amsdorff (en av Luthers venner) eller doktor Martinus, altså Luther selv. Mars og april 1525 var de verste ukene i det midttske bondeopprøret, og midt i dette smeller Luther til med: *«for å ergre og trosse djevelen og alle hans drabanter skal jeg likevel gifte meg med min Käthe»*. De giftet

seg 13. juni, og 27. juni ble den offisielle bryllupsfesten holdt.

Ingen «stille fred»

Mange romaner er skrevet om Katharina von Bora, fra de rene «love stories» til noen som holder seg rimelig nøkternt til det historiske forløpet. I forordet til en bok fra 1939 spør den tyske (mannlige!) forfatteren seg hva en livsledsagerinne betyr for en åndsgigant som Martin Luther: «*Hun kan nok betrakte hans kjempeverk med ærefrykt og – vemod, men rekke ham en hjelpende hånd i det! - Se, det er en slik kvinnehånd for svak til*» skriver han, og legger til: «*Under de brusende verdensstormer bar hun stillheten med seg der hun gikk*».

En annen forfatter, også tysk og mannlig, skriver i 1882: «*Jeg har stillet meg til Oppgave at belyse Luther i hans huslige Livs stille Fred*». Ut fra de fakta vi har om familien Luther, kan vi slå

fast at «stille fred» var en mangelvare i dette hjemmet. Katharina hadde både en sterk vilje og en sterk hånd, og mengder av mot og handlekraft. Seks egne barn fikk de i løpet av åtte år, dessuten tok de seg av flere grupper med foreldreløse barn av slektninger og venner.

De bodde i et tidligere augustinerkloster, «Svarteklosteret» i Wittenberg, der det var god plass til å drive et privat studenthjem, noe som var vanlig at en professor kunne ha på den tiden. Alt dette var Käthes ansvar, i tillegg til dyrking av jord, griseoppdrett,

og salg av produkter for å spe på husholdningen.

Luthers gasje som professor var ikke høy, og han nektet å ta betaling for bøkene sine eller penger for undervisningen av studentene.

«Herr Käthe»

Det var vanlig med mellom 35-50 personer til bords. I tillegg kom det gjester fra nær og fjern. Ved

sammenkomster om kveldene pleide Katharina å være til stede, stikk i strid med vanlig skikk. Hun var heller ikke redd for å delta i samtaler. Altså ingen ærbødig og underdanig tradisjonell hustru.

Men en god kone var hun, som var bekymret for sin manns store arbeidsbyrde og hans mange reiser. Luther på sin side var klar over hvor dyktig hun var, og kalte henne «herr Käthe», siden hun så kompetent ordnet opp i alt det praktiske.

Martin Luther satte stor pris på familielivet da han endelig var kommet inn i ektestanden, og lukket seg slett ikke inne på sitt arbeidsværelse. Han har til og med en beskrivelse om at eldste sønnen Hans en gang sang så høyt inne på kontoret, at faren måtte be ham dempe seg.

Men barnene ble strengt oppdradd etter tidens skikk. En forunderlig ting kan det synes at Luther i et brev til sin Käthe gir henne råd om hvordan hun bør avvenne («gjør det gradvis» skriver han) sitt daværende diebarn. Det skulle tyde på at han har sittet og lyttet når hans kone hadde besøk av andre kvinner mens de pratet, inntil han mente han kunne «forelese» over det emnet også.

Reddet av kurfyrsten

42 år var Luther da han giftet seg med Katharina, som da var 26. De startet sitt ekteskap uten noen form for jordisk gods. Svarteklosteret hadde Luther bodd i etter at munkene hadde forlatt det, og bygningen var begynt å forfalle. Ved hjelp av bryllupsgaver kunne de nygifte gradvis begynne å skape et hjem der.

På grunn av Katharinas flid og driftighet klarte hun i årenes løp å legge penger til side, og det ble igjen investert i eiendom, blant annet en stor hage utenfor Wittenberg og et lite adelsgods, Zöllsdorf, som hun kjøpte av sin bror. Men at en kvinne kunne handle så egenrådig førte også til ondsinnet sladder i byen, noe som Martin Luther selv var klar over.

Han var også bekymret for hva som ville skje med henne når han døde, ettersom all eiendom etter loven tilhørte mannen, og en kvinne ikke kunne arve. Luther innsatte likevel Katharina som arving da han skrev sitt testa-

Fakta: Katharinas stemmer

- Kirkespillet om Katharina von Bora er produsert av Kattas Fikurteater Ensemble fra Tønsberg – i samarbeid med Tønsberg bispedømme og Klingende kirke-landskap.
- Katharina spilles av sangeren, skuespilleren og buktaleren Cecilie Schilling. Organist og professor i musikk, Bjørn Andor Drage, har komponert musikken, og er forestillingens musiker.
- Nye oppsetninger av stykket kan bestilles på iselin@kattas.no eller anne@kattas.no.
- Mer informasjon: www.kattas.no eller mobiltelefon 970 80 265.

EKTEPARET LUTHER PÅ PREKESTOLEN:

Martin Luther var 42 år da han giftet seg med Katharina von Bora, som da var 26.

FOTO: ØYSTEIN SKAR

mente, og da han døde i 1546, ble ganske riktig testamentet erklært ugyldig. Det var kurfyrsten som grep inn på vegne av Katharina, og det endte med at hun fikk beholde det ekte-mannen hadde testamentert henne.

I september 1552 skulle Katharina kjøre med sine barn Paul og Margarete fra Wittenberg til Torgau etter at det hadde vært flere pesttilfeller i Svarteklosteret. På veien ble hestene skremt, og Katharina falt av vognen. Skadet ble hun ført til Torgau, hvor hun døde 20. desember. ●

Til alle som er interessert i historie, vil jeg varmt anbefale Heinz Schilling: Martin Luther: Rebelle i en brytnings-tid (Vårt Land Forlag, 2017). Der får man blant annet eksempler på at «fake news» ikke er noen oppfinnelse fra vårt århundre.

Björgvin bispedøme 950 år

Sundag 8. juli feirar Björgvin bispedøme 950 år med ei festgudsteneste på Selja kloster. H.M. Dronning Sonja vil vera til stades.

TEKST: Jens Z. Meyer

Festgudstenesta, *Seljumannamessa*, tek til kl. 11.30, og blir leia av biskop Halvor Nordhaug, som også vil preika. Andre medverkande er mellom andre biskop Bernt Eidsvig i Den katolske kyrkja og Bergen domkor, saman med eit prosjektkor frå heile bispedømet.

Frå Selja til Björgvin

Omlag 1068 e. Kr. oppretta Olav Kyrre eit vestnorsk bispedøme med bispesete på øya Selja i Selje kommune. Dei heil-age frå Selja var så viktige for den unge kyrkja i Noreg at Selja var blitt det fyrste kraftsenteret i norsk kyrkjehist-orie. Björgvin bispedøme dekkjer i dag

heile Hordaland og Sogn og Fjordane, med 182 sokn i 59 kommunar. Kyrkja i Björgvin samlar også i vår tid menneske i alle bygder og byar i glede og sorg, i helg og kvardag for å møta kvarandre og æra Den treeinige Gud.

Kongeleg besøk

I 1968 besøkte dåverande Kong Olav og Kronprins Harald med Sonja Haraldsen Selja i samband med 900 års-jubileet for Björgvin bispedøme.

Hennar Majestet Dronninga.
FOTO: J. GOMNÆS/DET KONGELIGE HOFF

Selja kloster.
FOTO: KARI S. MURI

Kystpilegrimsleia opnar

I juni opnast Kystpilegrimsleia, mellomalderen si seglingslei langs kysten.

Tradisjonsbåten R/S Risør II (biletet under) seglar frå Eigersund i sør til Nidaros i nord. Undervegs blir det markeringar fleire stader. Riksantikvaren, fylkeskommunar og fire bispedøme har stått saman i arbeidet med leia, som no er godkjend som nasjonal pilegrimsveg og del av dei europeiske kulturvegane. Alle interesserte, kystfolk, kyrkjefolk og alt godtfolk er inviterte til å delta på den store festen langs den vakre Vestlandskysten.

Eigne markeringar:

- Moster – tirsdag 5. juni kl. 10
- Halsnøy Kloster – onsdag 6. juni kl. 17:30
- Bergen - laurdag 9. juni kl. 11
- Kinn/Kinnaspelet - laurdag 16. juni kl. 16:30
- Selja kloster – søndag 8. juli kl. 11:30

*Kontakt: Kulturrådgjevar i Bjørgvin bispedøme, Ragna Sofie Grung Moe
rm548@kyrkja.no - 952 773 71*

Dette var eit av dei fyrste offisielle programma for det nyforlova kronprinsparet. I år vil H. M Dronning Sonja vitje Selja att i samband med 950 års-jubiléet.

Fyrste båt frå Selje til øya Selja startar kl. 09.30. Siste båt går kl. 10.30 frå Selje sentrum. Ver tidleg ute. ●

For meir informasjon om båtavgang, overnatting, kulturarrangement og billettar, sjå kyrkja.no/bjorgvin

Biskop Halvor Nordhaug.
FOTO: JOSTEIN RISA

Kyrkjeferd i veteranbåtar

Søndag 5. august vil det gå tre veteranbåtar frå Bergen til Hamre kyrkje, der det, i samarbeid med Kystsogevøkene, vert halde festgudsteneste.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

Veteranbåtane MS Vestgar, MS Atløy og MS Granvin vil gå frå Bergen om morgonen, med stopp i Bis-kopshavn, Eidsvåg, Salhus, Frekhaug og Steinstø, og med retur etter gudst-enesta. Folk vert oppfordra til å reisa med desse båtane til gudstenesta på Osterøy. Dei fleste gudstenestene elles i prostiet vert avlyste denne dagen, med unnatak av Åsane og Arna kyrkjer.

Og det er god grunn til å setje av denne dagen til ei kyrkjeferd i gamal stil, gjerne iførd tidsrette klede. Ifølgje dagleg leiar i stiftinga Kystsogevøkene, Kjell Magnus Økland, bør du også få med deg den offisielle opninga av Kyst-sogevøkene på Bryggen i Bergen dagen før, som blir ein gedigen folkefest.

– Dette blir truleg den største utandørs hendinga i Bergen i 2018, med mindre Brann vinn serien, seier han.

Opninga blir halden saman med den fire dagar lange veteranbåtfesten Fjordsteam, som byrjar torsdagen og avsluttar søndagen, medan Kyst-sogevøkene vil halde det gåande med ei rekkje arrangement like fram til 16. september.

Feiring av kystkulturen

Den sjøveis kyrkjereisa blir nok uansett eit av høgdepunkta under den halv-annan månad lange feiringa av kyst-kulturen. At nettopp Hamre kyrkje blei vald ut, er ikkje tilfeldig. Ifølgje Digitalt Museum var Hamre prestegjeld, eller

Hamarr, like frå mellomalderen eitt av dei største på Vestlandet, og strekte seg frå Sandviken ved Bergen og heilt til Modalen og Eksingedalen.

– Eg skjønar litt kvifor, seier Økland.

– Når du tenkjer på sjøveien, så ligg Hamre kyrkje supersentralt til på eit hjørne av Osterøy, like ved der Osterfjorden, Sørfjorden, Byfjorden og Radfjorden frå nord møtes som i ein kross.

Den noverande Hamre kyrkje blei antakeleg bygd i 1622 (altertavla har inskripsjonen 1622), og har dermed stått i snart 400 år. Det største jubileet blir likevel i 2024, då det kan markerast at det er 1000 år sidan Mostratinget vedtok at Hamre skulle vere hovudkyrkje for heile Norhordland.

– Du får eit viss historisk sus over deg når du vitjar kyrkjebygningar med så lang historie, seier Økland, som lovar at det vil bli sett av tid både til musikk og omvisning under arrangementet, før veteranbåtane returnerar til byen kl. 13.00.

På vegen tilbake vil dei tre båtane treffa andre veteranbåtar nord i Byfjorden, som dei så vil kappkjøre med inn mot byen.

– Blei kyrkjegjengarane frakta i så store båtar i gamal tid?

– Nei, det vanlege i gamal tid var at det vart nytta robåtar.

– Kva er drivkrafta bak eit slikt arrangement?

– Poenget vårt er å få fram kvifor kyrkja blei plassert der ho er, og å visa at sjøen var den viktigaste ferdselsvegen i gamal tid. Så det er litt i folkeopplys-

ningas teneste. Samstundes trur eg at det vil bli ei fin oppleving for alle, og noko me kan gjere fleire gongar.

Fleire kyrkjereiser

Faktisk vil det by seg fleire høve alle-reie under årets vidare markering av Kystsogevøkene.

– Me håpar å få til sjøveis kyrkje-reiser på alle dei sju søndagane som er innanfor festivalen. Avtale er allereie gjort med Herdla kyrkje, der blir det sett opp rute med veteranbåten Vestgar frå Kystmuseet i Øygarden og Vikebø til Herdla søndag 2. september. Eg håpar at ideen kan spreie seg; at folk tenkjer «dette kunne vore gjort i vår kyrkje». Det einaste kravet me stiller, er at kyrkja må vere plassert i nærleik av fjorden.

Han trur at dette er eit konsept som Kystsogevøkene kan byggja vidare på, med nye kyrkjer og nye opplevingar for kvart år. Samstundes kan ein bruka høvet til å fortelja den einskilde kyrkjas historie.

– Eg og Ragna Sofie Grung-Moe ved Bjørgvin bispedømmekontor hadde ideen. Me har oppmoda Hamre om å ta i bruk lokalavisa; skriv at det er noko ekstra som skjer, og gjerne få fram litt av Hamrekyrkjas lange historie.

– Det gjeld vel også for Herdla kyrkje?

– Ja, og historien der fortentar verkeleg å bli fortalt.

Denne kyrkja blei riven etter å ha blitt stormskada i 1861. Ved gjenoppbygginga to år seinare var det krav om

KLAR FOR KYRKJEFERD: M/S Vestgar, som er ein av dei tre veteranbåtane som skal frakta folk til Hamre kyrkje, er ein tidlegare langrutebåt for Øygarden som i ein periode blei brukt som misjonsbåt for pinserørsla – under namnet Fredsbudet. FOTO: ANDREW ABBOTT/CREATIVE COMMONS

at den nye kyrkja måtte utvidast, og kvar av bøndene blei pålagt å bidra med eitt mål brotstein. Denne forteljinga skal gjenskapast i Herdlevågen like etter gudstenesta 2. september. Det vil då kome fem robåtar lasta med stein, som så vil bli lasta over på ei vogn og trukke av hest fram til kyrkja.

– Me tenkte at steinen kan brukast til å laga noko; og få fram korleis folk har slite for å få bygd kyrkjene våre. Eg er viss på at det finst mange liknande historiar; det gjeld berre å få dei fram.

>>

SER FRAM TIL OPNINGSFESTEN:

– Kystsogevekenes opningsfest blir truleg den største utandørs hendinga i Bergen i 2018, med mindre Brann vinn serien, seier Kjell Magnus Økland.

FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

EIT GAMALT HUS: Hamre kyrkje blei antakeleg bygd i 1622 og har dermed stått i snart 400 år. Det største jubileet blir likevel i 2024, då det er 1000 år sidan Mostratinget vedtok at Hamre skulle vere hovudkyrkje for heile Norhordland. FOTO: EDVIN BRATLI

Kystsogevekene varer som nemnd i sju veker, frå laurdag 4. august til søndag 16. september, med ei rekkje ulike aktivitetar i 22 kommunar – frå Gulen i nord til Sveio i sør. Årets avslutning blir med ein eigen tre dagars seglskute-fest i Rosendal.

– Mange litt mindre skøyter og skuter med segl er allereie påmeld, seier Øk-

SKULEDAG PÅ SJØEN: Skuleelevar frå Nordhordland fekk i fjor fekk ein heil skuledag om bord i Brørvikskuto, ein kopi av ei gamal ostraskute brukt til å frakte ved for salg frå Bolstad og Stamnes og inn til byen. FOTO: KJELL MAGNUS ØKLAND

land, og fortel at ideen oppstod spontant i fjor, i og med markeringa av at det var 140 år sidan galeasen *Loyal* blei bygd i Rosendal av Knut Johannesen Nes. Dette var same mann som bygde hardangerjakta *Gjøa*, som Roald Amundsen brukte under reisa gjennom Nordvestpassasjen. *Loyal* har vore omfattande restaurert i seinare år, og var

OSELVARAR OG OPTIMIST-JOLLE:

Folkeakademiet i Sund og Sund Kystlag er sentrale arrangører for Trellevikstemnet, som er ein del av Kystsogevekene – med arrangement både på land og sjø.

FOTO: KJELL MAGNUS ØKLAND

frå 1997 i bruk som turist- og opplevingsbåt med base i Bergen og Forlandsvåg, før den blei seld til Florø i 2015. Entusiastar i Rosendal restaurerer no ei anna skute, Gurine, som dei håpar å ha klar til sjøsetting til neste år.

– Dette er eit stort prosjekt som dei har arbeidd med i 6-7 år. Eg trur dei har lagt ned nærare 35.000 dugnadstimar så langt. Dei som gjer det, er ein god gjeng med stort pågangsmot.

– Det er vel ord som kan passa på deg og Kystsogevekene også. Kvifor gjer du dette?

– Det er eit stort spørsmål. Eg kan svare med å sei at sjøen alltid har vore en uhyre sentral del av det å vere vestlending. Du kan få eit viktig sitat – som er at dei norske tradisjonsbåtane har vore forutsetninga for å kunne busetje seg langs norskekysten. Ein båtlau mann er bunden til landet.

Gjennom dei siste 50-60 åra har dette endra seg dramatisk, ved at vegen på land heller enn sjøen er blitt reisemåten. Historisk sett er dette ei svært gjennomgripande endring.

– Thor Heyerdahl var oppteken av at folk heiste segl før dei sala hest. 90 prosent av verdas varetransport skjer framleis på sjøen og havet. Så det eg tenkjer, er at det er viktig å lage arrangement som får fram sjøens betydning – både tradisjonelt og framover. Eg trur nok at ein god del av framtida her på Vestlandet også vil vera avhengig av marine næringar. ●

REGATTA I HJELTEFJORDEN: Starten på Hauststormseilasen til Fedje går også i år på Herdlaflaket i Hjeltefjorden.

FOTO: KJELL MAGNUS ØKLAND

Sommerleirer på Wallemmtunet

Leir er spennende! Bli med på lek, moro, grill-ing, fjellturer, fotball, volleyball, sporløp, spennende kubbesspillkamper og mye annet!

På leir treffer du gamle og nye venner. Det er godt fellesskap, aktiviteter og samlinger der vi får høre spennende fortellinger fra Bibelen. Sommerleirene på Wallemmtunet er et av årets store høydepunkter for mange, og leirstedet ligger i flotte naturomgivelser på Kvamskogen.

• Sommerleir 7-10 år:

24. – 26. juni. Kr. 700,-

• **Familieleir:** Fredag 29. juni – søndag 1. juli. Voksne: kr. 700. 4-12 år: kr. 500. 0-3 år: Gratis

Påmelding: 907 72 703 eller bergen@sondagsskolen.no
Påmeldingsfrist: 11. juni 2018

Akasia
- verdier for generasjoner

Akasia har lang erfaring med gravstell, og våre dyktige gartnere steller i dag vel 8000 graver på 27 gravplasser i Bergen.

Vi tilbyr et stort utvalg av stelleavtaler og spesialtilpassede avtaler etter ditt behov.

Dersom du signerer helårs stelleavtale med oss for 2018, tilbyr vi gratis sommerblomster i år. Pris: kun kr. 1990. Bestillingsfrist: 21. juni.

Kontakt oss: 55 59 39 00 - gravstell@akasia.no

VI TRENG FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg?
Kvart år svarar vi samla kring 200 000 samtaler
via telefon og internett, likevel er det ein av
tre som ikkje får svar.

Les meir og meld di interesse på kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.

FANA & FYLLINGSDALEN
BEGRAVELSESBYRÅ AS

**Et byrå for hele
Bergen og omegn**

Døgntelefon 55 13 40 04
Vi har lang erfaring og rimeligere priser.
www.ff-begravelsesbyraa.no

Bergen & Omegn
BEGRAVELSESHJELP
POLDEN

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Heine
Polden

Cathrine
Polden Misje

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. SOTRA
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Gav pris- pengar til fengsels- arbeid i Kongo

**CRUX Kalfarhuset oppfølgingscenter blei
den 8. april tildelt Johan Nordahl Brun-
prisen for sitt diakonale arbeid for menneske
som ønskjer eit liv utan å vera avhengige av
rus og kriminalitet. Prispengane gjev dei til
arbeid blant fangar i Kongo.**

Fakta:

**Johan Nordahl
Brun-prisen**

- Johan Nordahl Brun-prisen blei første gang delt ut i 2012, etter eit initiativ frå biskop Halvor Nordhaug.
- Prisen skal gå til ein person, institusjon eller verksemd med tilknytting til Bergen eller Bjørgvin bispedømme, og som har markert seg i kyrkje og/eller samfunnsliv på ein måte som vidarefører noko av arven etter Johan Nordahl Brun.
- Johan Nordahl Brun (1745-1816) var biskop i Bjørgvin frå 1803 til sin død, og var kjent for å ha eit sosialt engasjement for samfunnets svakaste.
- Som diktar skreiv han påskesalmen «Jesus lever graven brast» – og Bergens nasjonalsong, «Nystemten».

Fakta:

**Kalfar-
huset**

- Kalfarhuset (CRUX Kalfaret Behandlingscenter) blei starta i 1994 av Kjell og Alvild Grønner som eit pionerprosjekt i Noreg, og blei det første oppfølgingscenteret i Kirkens Sosialtjeneste.
- Ekteparet Grønner så behovet for eit tilbud for dei som var på veg ut av fengselet eller rusbehandling, eller allereie var komne ut, og som sleit med å finne inngang i samfunnet utanfor.
- Kalfarhuset vert i dag leia av Ragnar Tesdal, og er eit tydeleg kristent tilbud til menneske som ønskjer å arbeide med endring for å oppna eit liv uten rusavhengighet og kriminalitet.
- Meir informasjon:
www.stiftelsen-crux.no

VERDIG PRISVINNAR: – CRUX Kalfarhuset har vunne anerkjennelse både i kyrkja og i samfunnet på breid front, sa Halvor Nordhaug. Til høgre: Ragnar Tesdal.

TEKST OG FOTO: Jens Z. Meyer

Prisvinnaren skal etter regelen gje bort pengegåva på 20.000 kr til nokon andre. Sjølv har Kalfarhuset tidlegare fått to andre prisvinnarar sine premiepengar, og når dei no skulle finna ein mottakar, valde dei å gje pengane til Kari Hilde French sitt arbeid blant fangar i Kongo.

French har nyleg besøkt Kalfarhuset, og verksemdsleiar Ragnar Tesdal brukte mykje av takketalen til å snakka varmt om kor imponerte dei var av det dei fekk høyra om arbeidet ho er engasjert i. Han leier sjølv ei verksemd som for ein stor del arbeider blant noverande og tidlegare innsette, og skjønar kva dette kan bety for dei som er fangar under særse vanskelege kår i Kongo.

Fanger hjelper fanger-prosjektet

Joshua French og Tjostolv Moland blei fengsla i Kongo i 2009. Dei hadde ikkje vore lenge i fengsel før dei blei sterkt berørt av nauda dei opplevde blant mange av medfangane. Dette blei starten på eit prosjekt kalt «Fanger hjelper fanger».

Kari Hilde French fortalde om dette i takkeorda, som vart formidla av fetteren hennar. Me fekk vidare vita at prosjektet, gjennom pengegaver frå folk i Noreg, fekk ordna med naudhjelp for fangar i form av matvarer, og at dei starta ein klinikk, og slik berga mange liv.

Prosjektet har fortsatt etter at Joshua French blei sluppet fri i 2017, og pengane Kalfarhuset gjev vidare vil bli brukt til å hjelpe kongolesiske fangar. Pengane blir sett inn på ein klientkonto hos advokatfirmaet Tveter og Kløvfjell for å sikra transparens for bruken av midlane.

Biskopen utfordra styresmaktene

Johan Nordahl Brun-prisen blei delt ut på biskopen si mottaking i Korskirken, og i talen sin kom biskopen med ei politisk utfordring til styresmaktene ved Kriminalomsorgsdirektoratet.

– Dei har stramma inn permisjonspraksisen innan kriminalomsorga, og slik gjort det vanskelegare for dei innsette å ta del i dei aktivitetane som ein institusjon som Kalfarhuset tilbyr. Dette har øydelagt mykje for senteret sitt arbeid, og framstår som ein trist og feilslått politikk drive fram meir av tanken om straff som gjengjelding enn som rehabilitering. Eg håpar at styresmaktene her vil leggje om kursen og vende tilbake til ein meir open praksis, sa biskopen.

Utdelinga var ellers prega av flotte kulturelle innslag, både ved Kalfarhuset sitt eige kor, Bækkalokket, Julian Mistic og Christine Guldbrandsen.

Brubyggjarar

Prisen skal gå til personar eller institu-

FEKK JNB-PRISEN 2018: Ragnar Tesdal, leiar for CRUX Kalfarhuset oppfølgingscenter, tok i mot prisen saman med staben sin.

sjonar som har virka som brubyggjarar mellom kyrkja og samfunnet elles. I grunngjevinga sa jurymedlem Arne L. Lynngård frå Kirkens Bymisjon at juryen meiner CRUX Kalfarhuset si diakonale teneste utgjer ein vesentleg del av kyrkja si formidling av evangeliet om Guds kjærleik til alle menneske.

Byråd Anna Elisa Tryti representerte Bergen kommune, og sa at Kalfarhuset i mange år har bidratt som ein viktig aktør i arbeidet for eit samfunn prega av likeverd og respekt der menneske med ein vanskeleg livshistorie blir gitt høve til å finne sin plass i fellesskapet.

– Det har difor vore naturleg for offentlege styresmaker både sentralt og lokalt å støtta senteret. Bergen kommune er den viktigaste økonomiske bidragsytaren til Kalfarhuset, og viser på denne måten kor viktig senteret sitt arbeid er for byen, sa byråden. ●

Kan digitale orgler erstatte de akustiske?

MODERNE ORGEL, GAMMELT NAVN:

Orgelbyggefirmaet Johannus regner dette praktfulle digitalinstrumentet som sitt mesterstykke, og ga det navnet Rembrandt 350.

Fellesrådet ønsker å invitere til en bred samtale om alternativer til pipeorgel.

TEKST: Magne Fonn Hafskor

Ledig engasjement: Annonseeslger

Dette bladet utgis i samarbeid mellom Birkeland, Bønes, Skjold, Slettebakken, Storetveit og Søreide menigheter.

Åtte sider er lokalstoff, de resterende sidene er felles for alle menighetene. Bladene kommer ut fem ganger årlig, og opplaget for hvert nummer er vel 30 000 eksemplarer.

Vi søker en dyktig annonsesælger som vil arbeide med provisjonsbasert salg av annonser til fellesdelen.

Ta kontakt med Tove Elin Nygaard, to-eli-n@online.no for ytterligere informasjon

Digitale orgel kan nå kjøpes for 10-20 prosent av kostnaden til fullskala akustiske pipeorgel. Å betale 500.000 kroner for et digitalt orgel i stedet for 3-6 millioner for et pipeorgel, vil kunne frigjøre midler som vil kunne brukes til å utstyre kirkene med andre instrumenter, for eksempel flygel. Det vil også kunne frigjøre betydelige midler, blant annet til satsing på musikk og kultur i Bergenskirkene.

Årsmeldingen lagt fram

Flere andre viktige saker var også oppe da Bergen kirkelige fellesråd holdt møte i Aasegården 25. april, der de fikk vedtatt årsmelding for 2017. Her kan du lese om mye av det som skjedde i fjor både i menighetsavdelingen, kirkebyggavdelingen, på gravplassfeltet og kirkevergens administrasjon. Årsmeldingen er ført i pennen av Bergen kirkelige fellesråds leder Lars Kristian S. Gjervik, og vil både bli lagt ut på hjemmesiden og komme i trykket versjon etter hvert.

Av denne går det blant annet frem at Fellesrådet har søkt om å få mer penger fra Bergen kommune enn de fikk i fjor. Innenfor drift er det særlig fokusert på behov innenfor diakoni/levkår, verdibevarende vedlikehold av

kirkebygg og gravplass, samt drift av Sædalen nærkirke. Innenfor investeringsbudsjettet er det særlig løftet fram ekstratilskudd til Sædalen nærkirke og Fyllingsdalen kirke, samt hjelp til å få statstilskudd til vernede kirker. Dette er i tillegg til gjeldende ramme på investeringer. Innenfor gravplassområdet er det utover gjeldende ramme fokus på Andtveit gravplass og Fana kirkegård.

Revisjon

Avslutningsvis opplyser Fellesrådet at Deloitte er valgt som revisor for en fireårsperiode. Det var fellesrådets kontrollutvalg som gjennomførte prosessen med anbud og utvelgelse. Revisjon har en svært viktig kontrollfunksjon, og gir fellesrådet trygghet for at forvaltningen i BKF har en høy standard. ●

Hele møteprotokoller med alle sakene og saksdokumenter er offentlig tilgjengelig på fellesrådets nettside (www.bergen.kirken.no) for en mer utfyllende og helhetlig informasjon.

Advokatfirmaet Vegard Austgulen AS

- Arv/gaver • Familie • Ektepakter
- Samliv • Kontrakter • Kjøp/salg

15 prosent rabatt til nye klienter fra søndre bydel, der jeg vokste opp! Hjemmebesøk mulig.

Sandviksbodene 1H-Slaktehuset, 5035 Bergen
Telefon: 55 70 63 64 - 924 59 483
E-post: vegard.austgulen@advokathus1.no

www.byadvokaten.net

Abbedissen begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

www.abbedissen.no

Venter på besøk

«Det hadde vært fint å ha noen å snakke med eller å gå en tur sammen med».

Nå er det flere mennesker i Skjold menighet som ønsker å få besøk.

Kunne det være aktuelt for deg å være besøksvenn? Det vanlige er å bruke 1 - 2 timer annenhver uke.

Hvis du ønsker mer informasjon eller tenker at

denne tjenesten kunne være noe for deg, vil jeg gjerne invitere deg til en uforpliktende samtale. ●

*Kontakt diakon/besøksleder
Kjerstin-Marie Vereide:
Telefon: 55 59 71 15
E-post: kv587@kirken.no*

Produktene er av høy kvalitet

- Dusj/toalettsåpe u/parabener eller parfyme
- Multivask
- Bil- og båtvaske m/voks
- Vindusspylervæske høykonsentrat 1,5 liter
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
55 59 71 12
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Sokneprest Harald Pedersen Fylling
934 89 365
hf292@kirken.no

Kapellan Marte Håberg Ottesen
55 59 71 13
mo878@kirken.no

Administrasjonsleder Marita Børve
55 59 71 12
mb598@kirken.no
Kontordager: Man. - tors.

Kateket (vikar) Margrete Stordal
55 59 71 11
ms488@kirken.no

Menighetspedagog Janne Torvestad
55 59 71 17
jt953@kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
55 59 71 15
kv587@kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder
Arb.: 55 59 71 16
Prv.: 412 05 127
gb454@kirken.no

Kirketjenervikar Jon Funder Nævdal
55 59 71 18
jf685@kirken.no

Menighetsrådsleder Eiel Holten
906 02 464
eiel.holten@gmail.com

Kirkens konti

Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)
VIPPS-nummer: 10649

Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889

Konfirmantarbeid:
3418. 20.00436

Aktiviteter i menigheten

Skjold kirkekor
Skjold kirke, tirsdag i par-uker kl. 12.30 – 14.00. Kontakter: Kåre Bergesen, 415 52 170 Helga Bjørkliås, 55 13 06 84 - 926 63 776

Cantus

Skjold kirke - tirsdager 19.45-22.00.
Guro Rotevatn Buder
Arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor

Skjold kirke, torsdager fra kl. 17. Leder: Ingrid Langeland Olderbakk 916 13 637 ingrid.langeland.olderbakk@gmail.com www.sbkor.no

Formiddagstreffet

Annenhver torsdag i ulike uker - kl. 12.00-14.00. Kontaktperson: Kjerstin-Marie Vereide, 55 59 71 15

10-kaffen

Annenhver torsdag i like uker - kl. 10.00-12.00. Kontaktperson: Arne Brekke 483 83 892

Nordås KFUM-speidegruppe:

(gutter) Onsdager – Skjold kirke/Smøråsfjellet. Kontaktperson: Eivind Bjørndal 40 24 67 21 eivind@bjorndal.de

Steinsvik 1 - KFUK-speidere

(jenter) Tirsdager - Skjold kirke Kontaktperson: Karen Velure gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans

Mandager kl. 10.30 - 12.00. Kontaktperson: Brith Sjong 911 48 221

Trim

Onsdager kl. 11.00-12.30. Kontaktperson: Astrid Teigen 450 25 103

Skjold kirkelag

Kontaktpersoner Berit Ådland 977 51 344 og Gerd Dale tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole

Janne Torvestad 55 59 71 17 - jt953@kirken.no

Internett/menighetsblad

Ansvarlig utgiver:
Menighetsrådet.

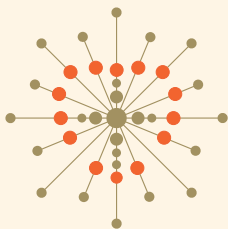
Redaktør, menighetsblad

Maria Børve 55 59 71 12 mb598@kirken.no

Nettpublisering:

Bjørn Selfors, bsselfors@broadpark.no

Mellom 0 og 12 år? **SE HER!**

Helt førsteklasses for 6-åring

Å begynne på skolen er en stor begivenhet, og det har vi i kirken lyst til å være med og feire! Alle som begynner i 1. klasse i år inviteres derfor til Helt førsteklasses! En av dagene i uke 36 (dato kommer) blir det Bli-kjent-samling med lek, mat og forberedelser til søndagens gudstjeneste. Søndag 9. september blir det Helt førsteklasses skolestartgudstjeneste med utdeling av barnebibel til 6-åringene, sang av Søråshøgda barnekor og kirkekaffe. *Påmelding

Babysang

Babysang starter opp igjen tirsdag 28. august kl. 12.30 i kirkekjelleren. Passer for deg som har barn mellom 0 og ca 1 år. Vi har en liten sangstund, og etterpå er det mulig å sitte igjen og prate med andre mødre og fedre i nærmiljøet. Det går helt fint å be-

gynne underveis i semesteret, kom innom når det passer! Pris: 200 kr.

Søndagsskolen

Velkommen til vår sprell levende søndagsskole, et godt sted å være for små og store barn! Vi synger sammen, blir kjent med spennende bibelfortellinger, noen ganger lager vi noe fint og vi spiser noe godt! Søndagsskolen har tatt sommerferie, og er tilbake igjen i august/september. Følg med på hjemmesiden for oppstartsdato!

Søråshøgda barnekor

Søråshøgda barnekor har øvelser hver torsdag i 4 ulike grupper i Skjold kirke. For mer informasjon, se hjemmesiden www.sbkor.no

Familiedag

Se eget oppslag neste side.

4-årsklubb og utdeling av «Min kirkebok»

Alle 4-åringene blir i høst invitert til 4-årsklubb og familiegudstjeneste. Vi samles til klubb i kirkekjelleren tre onsdager, med oppstart onsdag 12. september. Det blir utdeling av «Min kirkebok» til 4-åringene på familiegudstjenesten søndag 23. september. *Påmelding

Sommerhilsen fra menighetspedagog Janne Torvestad
jt953@kirken.no - 55 59 71 17

Følg gjerne med på skjoldmenighet.no og følg Skjold kirke på Facebook.

*Invitasjon og informasjon om påmelding kommer i posten til de som er døpte i eller tilhørende til Skjold menighet. Et barn blir automatisk tilhørende Den norske kirke når minst en av foreldrene er medlem. Vi sender ut invitasjoner til alle døpte og tilhørende vi har i vårt medlemsregister. Andre er også velkomne! Ta kontakt dersom du ikke har fått invitasjon, og ønsker mer informasjon.

Glimt fra vårens aktiviteter og arrangementer

Jubileum

Jubileum

Babysang

Kjøllesamling

Tårnagent

Tårnagent

Jubileum

Nyhet høsten 2018:

Familiedag i kirken

I september starter vi med et nytt og spennende konsept i Skjold kirke, nemlig Familiedag!

TEKST: Menighetspedagog Janne Torvestad

Vi har lenge hatt et ønske om å få til et slikt tilbud, og har blitt inspirert av Ytrebygda kirke, som har hatt stor suksess med sin familiedag. Vår familiedag er et tilbud til barn og voksne i alle aldre og i alle familiesituasjoner. Man kan komme alene eller med andre. Annenhver onsdag samles vi til middag og aktivitetsgrupper. Det blir servert pølser i brød til 10 kr fra kl. 16.00-16.50, så her kan en få billig og enkel middag i en hektisk hverdag. Det er ingen påmelding.

Etter mat starter vi med felles sang, før barna går i aldersinndelte grupper kl. 17 - 18. De voksne kan sitte igjen i Kafékroken og drikke kaffe og prate. Vi ønsker at barna har med seg en voksen på Knøttesang og i Onsdags-klubben. Se mer info om gruppene lenger nede.

Vi gleder oss til å sette i gang med Familiedag i Skjold kirke, og håper mange har lyst til å bli med!

Når? Annenhver onsdag kl. 16-18:

- 5. september
- 19. september
- 3. oktober
- 31. oktober
- 14. november
- 28. november

Hvem kan komme?

- Alle barn og voksne. Vi ønsker å tilrettelegge for at alle kan komme - ta gjerne kontakt ved spesielle behov.

Hva skjer?

- Enkel middag fra kl. 16.00-16.50.
- Aldersinndelte grupper med aktiviteter fra kl. 17-18.
- Knøttesang: 1-5 år. Sang, lek og bibelfortelling.
- Onsdags-klubben: 1. – 4. klasse. Bibelfortelling, aktivitet, lek.

- Tweens-klubben: 5. – 7. klasse. Bibelfortelling, aktivitet, lek.
- Kafékroken: Kaffe og prat for de voksne. Lekekrok for de aller minste.

Følg med på www.skjoldmenighet.no og facebook.com/skjoldkirke for mer informasjon ●

**Foredrag
med
Frode
Thuen**

23. august kl. 19 er det konfirmantforeldremøte. Kl. 19.30 blir det gratis foredrag med Frode Thuen for konfirmantforeldre og alle andre som ønsker å komme.

Teamet er «Ikke bare lett å være ung. Hvordan kan tenåringsforeldre hjelpe barn til å takle livets små utfordringer?». Frode Thuen er professor i psykologi ved Høgskolen på Vestlandet og en av landets mest profilerte psykologer, blant annet kjent fra en ukentlig spalte i A-magasinet og utallige intervjuer og medieopptreder om familie og samliv. Han er også en populær foredrags- og kursholder. Vi gleder oss til et spennende foredrag! ●

Menighetskalender

Dåp

Tiril L. Newman-Bennett
Rakel Amundsen
Emil Wichmann Blindheim
Mari Gjertsen Boge
Vetle Solhaug Folkestad
Adam Arnesen Grimsgaard
Lilly Sværen Langnes
Alexandra K. Smith-Strøm
Odin Hjønnevåg Mek
Elias Lunde Ernsten
Olai Urnes Hjelmaas
Adam Arnesen Grimsgaard
Zoe Elizabeth Thomas
Emil Steinset Løwø
George Thomas Calder
Hector Nygaard
Lars Siglen
Alexandra Victoria Walle
Liam Øren
Elvin Nepstad Aga
Thea Josefine S. Hatlevold
Matheo Østevold Sande
Elisabeth Austevoll-
Danielsson
Lio Aksnes Mæle
Erik Gullestad Gjelsvik
Johanne Bargård Røttingen
Mateo Bjørkbom
Henrik Tjørhom Berg
Selma Tjeldflaat Bjordal
Emily Bentzen Aspevik
Oliver Fagerbakke Skeie
Eline Birkeland
Leah Gjerde Bruvold
Jakob Vikebø Gjerde
Emma Loftaas Opperud
Clement I. Niyokindi
Emma Gjøvåg-Eriksen
Normann H. Sem-Olsen

Vielser

Sandy Elise Fure og Fredrick
Christiansen

Begravelser

Jon Kåre Nordås Skjelanger
Inger Johanne Laila Steiner
Erik Marthinussen
Einar Hitland
Jenny Gullaksen
Anne-Lise Haaland
Berit Henriksen
Bjørge Waage
Margrethe Ellinor Rå
Liv Jorunn Skjold
Liv Olsen
Frank Sivertsen
Trygve Anton Størdal
Kjell Midthun
Ingebjørg Wigum
Iris Janna Milde
Randi Karin Morken
Baby Bruaas
Svein Torolv Sandal

Gudstjenester

**17. juni, 4. søndag
i treenighetstiden**
Ikke gudstjeneste i Skjold, vi
viser til Birkeland kirke.

24. juni kl 11.00, St. Hans
Gudstjeneste. Innsettelses-
gudstjeneste for sokneprest
Harald Pedersen Fylling.
Kirkekaffe. Nattverd.
Cantus. Kristin Sævik Litlere,
Harald Pedersen Fylling.

**1. juli, 6. søndag
i treenighetstiden**
Ikke gudstjeneste i Skjold, vi
viser til Birkeland kirke.

**8. juli kl 11.00, 7. søndag
i treenighetstiden.**
Gudstjeneste. Dåp. Natt-
verd. Harald Pedersen
Fylling.

**15. juli 8. søndag
i treenighetstiden**
Ikke gudstjeneste i Skjold, vi
viser til Birkeland kirke.

**22. juli kl 11.00, 9. søndag
i treenighetstiden**
Gudstjeneste. Dåp. Natt-
verd. Harald Pedersen
Fylling.

**29. juli, 10. søndag
i treenighetstiden**
Ikke gudstjeneste i Skjold, vi
viser til Birkeland kirke.

**5. august kl 11.00, 11. søn.
i treenighetstiden**
Gudstjeneste. Dåp.

Nattverd. Kristin Sævik
Litlere.

**12. august,
12. søn. i treenighetstiden**
Ikke gudstjeneste i Skjold, vi
viser til Birkeland kirke.

**19. august kl 11.00,
13. søn. i treenighetstiden.**
Gudstjeneste. Dåp. Natt-
verd. Marte Håberg Ottesen.

**26. august kl 11.00,
14. søn. i treenighetstiden**
Presentasjon av årets kon-
firmanter. Marte H. Ottesen.

**26. august kl 13.00,
14. søn. i treenighetstiden**
Presentasjon av årets kon-
firmanter. Marte H. Ottesen.

**2. september kl 11.00,
15. søn. i treenighetstiden**
Gudstjeneste. Dåp. Natt-
verd. Harald P. Fylling.

**9. september kl 11.00,
16. søn. i treenighetstiden**
Gudstjeneste for store og
små. Skolestartgudstjeneste.
Søråshøgda barnekor deltar.
Dåp Marte Håberg Ottesen.

**16. september kl 11.00,
17. søn. i treenighetstiden**
Gudstjeneste. Dåp. Natt-
verd. Marte Håberg Ottesen.

**23. september kl 11.00,
18. søn. i treenighetstiden**
Gudstjeneste for store og
små. Utdeling av bok til fire-
åringer. Dåp. Harald
Pedersen Fylling.

**30. september kl 11.00,
19. søn. i treenighetstiden**
Gudstjeneste med fokus på
misjonsprosjektet i Egypt.
Nattverd. Harald Pedersen
Fylling.

**7. oktober kl 11.00,
20. søn. i treenighetstiden**
Gudstjeneste. Dåp. Natt-
verd. Marte Håberg Ottesen.

Kirkeskyss

Innimellom får jeg spørsmål
om menigheten har kirke-
skyss. Jeg har da svart at vi
nok har det, men hvis jeg får
vite hvem som trenget skyss,
vil jeg prøve å ordne det.

Enkeltpersoner tilbyr alle-
rede skyss til gudstjenester
og ulike arrangementer i
kirken. For en del er det en
høy terskel å spørre om å få
sitte på med andre. Hvis vi
har en liste med sjåfører tror
jeg at det kan være lettere å
ta kontakt. Noen passasjer-
er trenger nok en støttende
hånd på vei inn i kirken og
ville gjerne sette pris på å ha
noen å sitte sammen med på
arrangementet.

Kunne du tenke deg å gjøre
tjeneste som sjåfør til guds-
tjenester eller andre ar-
rangementer i Skjold kirke?
Eller kanskje du har spørs-
mål eller synspunkter? Kon-
takt da diakon Kjerstin-
Marie Vereide, 55 59 71 15 -
kv587@kirken.no

Er det kirke- kaffe i dag?

**Menighetsrådet har
som mål å kunne tilby
kirkekaffe/måltid i til-
knytning til hver guds-
tjeneste.**

Det er mange i menigheten
som setter pris på det sosiale
fellesskapet ved kirkekaffen.
Skal vi få dette til er vi avheng-
ig av at flere påtar seg denne
oppgaven. Minimum to
stykker samarbeider. Man
setter opp bord og stoler.
Vanligvis tar folk med seg
noe bakst hjemmefra til kirke-
kaffen, men det kan også gjør-
es enklere, f.eks. ved å servere
frukt og kjeks. Man koker
kaffe, te og det serveres saft
og vann. Etterpå rydder man
rommet.

Har du spørsmål om hva det
innebærer å være medhjelper
ved kirkekaffen eller ønsker å
melde deg til tjeneste? Kon-
takt diakon Kjerstin-Marie
Vereide på 55 59 71 15 eller
e-post kv587@kirken.no

**NB! Dette er en oppgave
som med fordel kan utføres av
både kvinner og menn. Ekste-
par kan gjerne utføre tjenest-
en sammen, det har vi flere
gode eksempler på!**